

DESNIČIN ZAGREB: UVODNE NAPOMENE

Drago Roksandić

Lnanstveni skupovi *Desničini susreti 2018.: Zagreb 1924. – 1930. i 1945. – 1967.: društvo, kultura, svakodnevica te Desničini susreti 2019.: Vladan Desnica i Zagreb, 1924. – 1930. i 1945. – 1967.* istražuju Zagreb u vremenima kada je Vladan Desnica u njemu živio te se ljudski i intelektualno formirao u svojim mladim, odnosno umjetnički stvarao i djelovao u svojim zrelim godinama, sve do smrti u 62. godini života. U obama slučajevima riječ je o Zagrebu, hrvatskome glavnom gradu u dvama poraćima i u dvjema bitno različitim jugoslavenskim državama. Riječ je o Zagrebu koji i u jednim i u drugim godinama proživljava izazove dvaju različitih moderniteta, dvaju različitih odnosa prema tradiciji i dviju različitih logika urbanih imaginacija. *Desničini susreti 2014.* i *Desničini susreti 2015.* propitivali su razne vidove međuodnosa Splita i Vladana Desnice, odnosno Vladana Desnice i Splita. Dva voluminozna zbornika svjedočanstvo su o tome što se sve i kako može problematizirati polazeći od problematika (konkretnoga) grada i (konkretnoga) pisca, odnosno (konkretnoga) pisca i (konkretnoga) grada. Stečeno iskustvo omogućilo je suočavanje s još većim, zagrebačkim izazovom u Desničinu slučaju. Nakon 1941. – 1945. godine Desnica više nije živio u Splitu. Ostao je za njega na različite načine vezan, vjerojatno mnogo dublje nego što se to od 1945. do 1967. može razumjeti. Međutim, u Zagrebu je živio u svojim studentskim i, ponovno, u svojim najzrelijim godinama pa su problematike odnosa grada i umjetnika te umjetnika i grada mnogo složenije i intelektualno zahtjevниje.

Iako, otvoreno rečeno, nismo uspjeli ući u probleme intraurbane komparatistike, tj. u probleme povijesti dviju distinkтивnih modernizacija Zagreba, uspjeli smo nizom priloga osigurati dijakronijske interpretacije, odnosno preglede promjena u Gradu koji su slijedili intencije iz ključnog stava pozivnog pisma za *Desničine susrete 2018.*: „Pored urbane demografije i ekonomike do socijalne, kulturne, ali i političke dinamizacije, vrlo često konfliktne naravi, Zagreb je bio epicentar kreativnog otvaranja prema brojnim onovremenim receptivno-umjetničkim iskustvima i praksama. Istražujući fenomene i procese zagrebačke društvene, kulturne i intelektualne povijesti navedenog razdoblja, namjera je otvoriti dijaloški prostor za njezino komparatističko propitivanje, tj. utvrđivanje sličnosti i razlika, kontinuiteta i diskontinuiteta.“ Takav je Zagreb zasigurno bio vrlo poticajan izazov kako za mladoga tako i za zrelog Desnicu pa je u takvu gradu i mogao tražiti, provjeravati i ostvarivati svoje kreativne potencijale, što je tema *Desničinih susreta 2019.*

Ovom prilikom nećemo ulaziti u uobičajenu detaljniju problematizaciju uvrštenih priloga. Učinili su to recenzenti, točnije rečeno, četveročlani recenzentski tim (prof. dr. sc. Igor Borozan /Beograd/, prof. dr. sc. Bojan Đorđević /Beograd/, prof. dr. sc. u m. Dušan Marinović /Zagreb/ i dr. sc. Petar Prelog /Zagreb/). Svaki prilog ocijenila su dvojica reczenzata. Zbornik kao cjelinu također su ocijenila dvojica reczenzata (prof. dr. sc. Dragan Damjanović /Zagreb/ i doc. dr. sc. Vladimir Gvozden /Novi Sad/). Redovito sadržajne recenzije i

ovaj su put dodatno obogatile dijaloško iskustvo *Desničinih susreta*, otkrivajući vrijednosti priloga, ali i ukazujući na pitanja koja iziskuju daljnja istraživanja. Sažetke članaka prevela je na engleski jezik profesorica Marija Marčetić.

Cijeli je rukopis lektorirala, konsekventno primjenjujući ista pravopisna načela – osim u slučajevima prilogâ autorâ koji nisu iz Hrvatske – dr. sc. Samanta Paronić. Jednoobrazno je sredila, kada je to bilo potrebno, sve bilješke te popise izvora i literature. Kolegica Paronić napravila je korekturu prijeloma te „Imensko kazalo“. Kolegica Mihaela Marić pomogla je bibliografski kompletirati stanovit broj bilježaka u skladu s tradicionalno ustaljenim „Uputama za pisanje priloga“ u zbornicima Biblioteke Desničini susreti.

Na kraju, možemo sa zadovoljstvom reći da je i ovaj zbornik, kao i brojni prethodni, realiziran u odličnoj suradnji s FF pressom Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, odnosno s kolegama – urednikom Borisom Buijem i Markom Marakovićem, koji je obavio najveći dio poslova u vezi s pripremom rukopisa za tisak.

U impresumu navedene su ustanove koje su omogućile tiskanje ovog zbornika.

Svima spomenutima *Desničini susreti* duguju veliku zahvalnost. Osjećam zadovoljstvo što to mogu napisati kao urednik ovog sveska Biblioteke Desničini susreti.

Zagreb, 16. listopada 2019.

**Desničini 2018.
susreti** Zagreb
14. - 16. rujna. 2018.

Zagreb 1924.-1930. i 1945.-1967. društvo, kultura, svakodnevica

SUDJELUJU:

- Damir Agićić (Zagreb), Vladan Bajčeta (Beograd), Snježana Banović (Zagreb), Dragomir Bondžić (Beograd), Tomislav Brandolofica (Zagreb), Domagoj Brozović (Zagreb), Andrea Buzov (Graz), Ivana Cvijović (Zagreb), Andreja Der-Hazarjan (Vukčić) (Zagreb), Vinko Drača (Zagreb), Ljerka Dulibić (Zagreb), Bojan Đorđević (Beograd), Maja Durinović (Osijek), Ivo Goldstein (Zagreb), Hrvoje Gržina (Zagreb), Goran Hutinec (Zagreb), Vedran Ianković (Zagreb), Zvonko Kováč (Zagreb), Gordana Krišković Jović (Beograd), Marko Lovrić (Zagreb), Lovorka Maša Blandžić (Zagreb), Mihaela Marić (Zagreb), Dušan Marinović (Zagreb), Krešimir Mićanović (Zagreb), Andrea Milanko (Zagreb), Magdalena Najbar-Agićić (Zagreb), Ida Ograjšek Gorenjak (Zagreb), Patricia Počanic (Zagreb), Petar Prelog (Zagreb), Iva Pasini Tržec (Zagreb), Monica Priante (Zagreb), Barbara Riman (Ljubljana), Sanja Ročić (Zagreb), Drago Roksandić (Zagreb), Sanja Šakić (Zagreb), Filip Šimetić Šegvić (Zagreb), Nikolina Šimetić Šegvić (Zagreb), Ivana Šubić Kovačević (Zagreb), Ivica Šutic (Zagreb).

DESVNIČINI SUSRETI 2018. FINANCIERAJU I MATERIALNO POMARU: Ministarstvo kulture Republike Hrvatske • Ministarstvo znanosti i obrazovanja Republike Hrvatske • Ured za nacionalne manjine Vlade Republike Hrvatske • Sjeklo kulturno društvo "Prosvjeti" • Savjet za nacionalne manjine Republike Hrvatske • Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu • Zavod za povijest Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu • Odjel za kroatistiku Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu • Hrvatsko društvo pisaca, Zagreb • Knjižnica i čitaonica Bogdana Ogrizović, Zagreb • Društvo za obnovu i revitalizaciju Kule Stojana Jankovića – Mostovi, Zagreb

INTEGRALNA VZRJJA PROGRAMA:
<http://ckhs.fftz.unizg.hr/hr/strazivanja/programi/program-drustveno-humanistickih-i-kulturoloskih-istrzivanja-desnicini-susreti/>

Petak, 14. rujna 2018.
-> 9:00 - 13:00 Hrvatsko društvo pisaca, Basaričekova 24
-> 16:20 - 17:40 Središnja biblioteka Srba u Hrvatskoj, Preradovićeva 18/1
-> 18:30 - 19:00 Knjižnica i čitaonica Bogdana Ogrizovića, Preradovićeva 5
-> 19:00 - 20:30 Knjižnica i čitaonica Bogdana Ogrizovića, Preradovićeva 5 Predstavljanje 16. sveske Biblioteke Desničini susreti Smrt u opusu Vladana Desnice i europskoj kulturi – poetički, povijesni i filozofski aspekti (ur. Drago Roksandić i Ivana Cvijović Javorina), Zagreb 2018. Drago Roksandić, Izuzje slobode. Ogledi o Vladanu Desnici, Zagreb 2018.

Sabota, 15. rujna 2018.
-> 10:00 - 13:00 i 15:00 - 17:00 Vijecnica Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Ivana Lučića 3 Muzej za umjetnost i vrt
Posjet izložbi Šezdesete na Hrvatskoj – mit i stvarnost

Nedjelja, 16. rujna 2018.
-> 10:00 - 13:40 i 15:00 - 17:40 Vijecnica Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Ivana Lučića 3

"Često mi pada na um Michelangelova riječ iz jednog pisma Vasariju: 'Non nasce in me pensier che non vi sia dentro scolpita la Morte.' I riječ onog drugog velikog ljudog starca: 'Kad je čovjek jednom naučio da misli, ma o čemu mislio, on u stvari uviјek misli na svoju vlastitu smrt.' Svi su filozofi bili takvi! I svi veliki pjesnici, nadodao bih. Smrt je u suštini jedina tema pjesnika. A što im drugo i preostaje, kad već ne mogu biti vjećiti ljetopisci života, nego da budu neumorni žreci Smrti?"
(Vladan Desnica, Projekta Ivana Galeba, 2005.)

7 / 1 / 49

» Mi god «
(sunt dobrobitje)
(Cori fruirem tutti! —

Sl. 1. Desničini susreti 2018.